

DEEL I. PERSONENRECHT

TITEL I. PERSOONLIJKHEID

HOOFDSTUK I. DE PERSOON

§ 1. BEGRIPSBEPALING

30. *Persoon* in de zin van het recht is iedere drager van rechten en plichten. Het begrip persoon is dan ook synoniem met *rechtssubject*. Het geheel van zijn rechten en plichten wordt de persoonlijkheid genoemd.

De begrippen persoonlijkheid en *rechtsbekwaamheid* zijn nauw verwant: zodra men enigszins rechtsbekwaam is, is men een persoon (zie nr. 94).

§ 2. WIE IS PERSOON

31. Er zijn twee soorten personen: de natuurlijke (of fysieke) personen en de rechtspersonen.

A. De natuurlijke persoon

32. Onder de levende wezens zijn alleen mensen personen.

In het positieve recht hebben dieren geen persoonlijkheid. Dit neemt niet weg dat zij in onze rechtsorde wel een zekere bescherming genieten, waarbij rekening gehouden wordt met het dierenbelang. Dieren zijn geen zaken, maar wezens met gevoelens (Cass. 18 juni 2020, *TBBR* 2021, 347). Zij hebben een gevoeligheid en biologische noden, en de wettelijke regels met betrekking tot lichamelijke voorwerpen zijn op dieren slechts van toepassing met inachtneming van de wettelijke en reglementaire bepalingen ter bescherming van dieren en van de openbare orde (art. 3.39 nieuw BW en art. 4, § 1 Dierenwelzijnswet).

DIRIX, E., “Dieren zijn geen zaken”, *RW* 2014-15, 1122.

VAN DE VOORDE, J., “Dieren als *quasi*-goederen. Beschouwingen over de juridisch-technische wenselijkheid van een bijzonder statuut voor dieren tussen goederen en rechtssubjecten”, *RW* 2016-17, 203-219.

33. Alleen de levende mens is een persoon: noch het embryo en de foetus, noch het lijk hebben de persoonlijkheid. Zowel aan het embryo en de foetus als aan het lijk wordt wel een bijzondere rechtsbescherming geboden: zij zijn ook geen *zaak*.

34. Alle mensen hebben de persoonlijkheid, zonder enige uitzondering. In de huidige stand van ons recht zijn er geen mensen meer die geen dragers zijn van rechten en plichten: slaven en met de burgerlijke dood gestraften (zie art. 18 Gw.) komen niet meer voor.

Dit betekent evenwel niet dat elke mens *volledig* rechtsbekwaam is, dit niettegenstaande er in ons rechtsstelsel naar gestreefd wordt om eenieder gelijke rechtsbekwaamheid te verlenen (zie verder nrs. 96-98).

35. Aangezien de mens een persoon is en geen roerend goed, kan er geen beslag gelegd worden op de ‘handelswaarde’ – d.i. een abstrahering – van een mens (bv. een professionele sportbeoefenaar); evenmin kan men door de ‘handelswaarde’ van een mens weg te maken het misdrijf van artikel 507, 1ste lid Sw. begaan, aangezien dit enkel straft degene die een ‘voorwerp’ waarop tegen hem beslag is gedaan, wegmaakt (Antwerpen 27 september 1995, *Limb. Rechtsl.* 1996, 17).

B. De rechtspersoon

36. Privaatrechtelijke rechtspersonen zijn groeperingen van mensen en groeperingen van rechtspersonen die *als groepering* drager zijn van eigen rechten en plichten, los van die van de samenstellende leden. Bovendien werd door de wet van 14 juli 1987 de eenpersoonsvennootschap met beperkte aansprakelijkheid ingevoerd, waardoor het mogelijk is voor een enkele natuurlijke persoon een rechtspersoon te creëren waarin hij een deel van zijn vermogen afzonderd.

Uitzonderlijk wordt zelfs aan een door één of meer personen afgezonderd en voor een bepaald doel bestemd vermogen de rechtspersoonlijkheid toegekend (de stichtingen – Boek 11 WVV). In dit geval gaat het niet om een groepering van personen, maar om een verpersoonlijkt vermogen, dat feitelijk aan niemand toebehoort.

De rechtspersonen zijn drager van rechten en plichten zoals de natuurlijke personen, behoudens m.b.t. deze rechten en plichten die zich uit hun aard zelf niet tot toekenning aan andere dan natuurlijke personen lenen (bv. recht op huwelijk, recht om een kind te erkennen), en behoudens de wettelijke beperkingen voor bepaalde categorieën van rechtspersonen.

37. De materie van de privaatrechtelijke rechtspersonen wordt in de leergang ‘Ondernemingsrecht’ behandeld.

§ 3. ONTSTAAN EN BEËINDIGING VAN DE PERSOONLIJKHEID VAN DE NATUURLIJKE PERSOON

38. Voor het rechtsverkeer is het noodzakelijk dat begin en einde van de persoonlijkheid kunnen worden vastgesteld.

A. Ontstaan

39. De persoonlijkheid van de mens vangt aan met de geboorte, niet met de verwekking.

40. Het materiële feit van de geboorte volstaat nochtans niet om de persoonlijkheid te creëren. Er dienen twee bijkomende voorwaarden vervuld te zijn:

- het kind moet *levend* geboren worden: een doodgeboren kind verwerft niet de persoonlijkheid; geen enkel recht wordt te zijnen behoeve geopend; artikel 58, § 3, 1ste lid bepaalt uitdrukkelijk dat het kind dat overleden is op het ogenblik van de vaststelling van de bevalling door de arts of de vroedvrouw, geen rechts-persoonlijkheid heeft;
- het kind moet *levensvatbaar* geboren worden: wezens die in de absolute onmogelijkheid zijn om te overleven (bv. bij extreme vroeggeboorte), worden geacht nooit de persoonlijkheid gehad te hebben, ook al zijn ze levend geboren (art. 331*bis*, inzake afstamming, dat slechts de uiting is van een algemene regel; zie ook art. 725 en art. 906).

Aan zogenaamde Siamese tweelingen moet gezamenlijk de persoonlijkheid toegekend worden voorzover zij voldoen aan deze dubbele voorwaarde. Pas bij een eventuele succesvolle scheidingsoperatie kan aan elk van hen een afzonderlijke persoonlijkheid worden toegekend.

Elk kind dat levend en levensvatbaar ter wereld komt, heeft persoonlijkheid; hoe kort het ook moge leven, het is in het genot van burgerlijke rechten en plichten geweest, die na zijn overlijden weer op anderen kunnen overgaan.

41. Eens de persoonlijkheid ontstaan is, heeft zij nochtans een – beperkte – retroactieve werking. Zulks houdt in dat een verwekt kind al titularis van bepaalde rechten kan zijn voorzover het naderhand levend en levensvatbaar geboren wordt. De persoonlijkheid werkt dan terug tot op het ogenblik van de verwekking. De retroactiviteit is nochtans beperkt, in die zin dat zij enkel geldt voor het verwerven van rechten, niet voor het ontstaan van plichten: *Infans conceptus pro iam nato habetur, quotiens de commodo eius agitur*. De retroactiviteit geldt dan ook uitsluitend ten behoeve van het kind zelf; derden kunnen er zich niet op beroepen.

Dit beginsel wordt niet uitdrukkelijk bepaald in de wet; het is in het oud BW vastgeknoot aan de leerstukken van erfopvolging en schenking: art. 725 (erfge-

rechtigheid van het kind dat reeds verwekt was bij het openvallen van de nalatenschap), art. 906 (mogelijkheid om bij schenking onder de levenden te verkrijgen voor het kind dat reeds verwekt was op het ogenblik van de schenking, en om bij testament te kunnen verkrijgen, voor het kind dat reeds verwekt was bij het overlijden van de erfflater). Men vindt er ook een toepassing van in de regeling van de erkenning: een vaderlijke en meemoederlijke erkenning kan geschieden ten gunste van een verwekt kind (art. 328, § 3) (zie nrs. 826 en 928). Het gaat nochtans om een algemene regel die ook in andere gevallen toepassing dient te vinden (bv. recht op schadevergoeding overeenkomstig art. 1382 voor het kind dat reeds verwekt was op het ogenblik van de onrechtmatige daad). Op deze regel *Infans conceptus...* werden door de wetgever nochtans uitzonderingen gecreëerd. Aldus geldt hij niet op het vlak van de toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de afstamming (art. 8 WBN). Volgens het Hof van Cassatie bestaat er geen algemeen rechtsbeginsel volgens welk de gevolgen van de persoonlijkheid slechts kunnen terugwerken tot aan de verwekking in het belang van het kind (Cass. 2 maart 2012, *RTDF*, 2012, 712, noot J. Sosson).

42. In het oud Burgerlijk Wetboek wordt de behartiging van de belangen van de ongebo-
ren vrucht niet uitdrukkelijk geregeld. De rechtsfiguur van de curator over de ongebo-
ren vrucht (*curator ad ventrem*) die ingesteld werd bij overlijden van de echtgenoot van een
zwangere vrouw (toenmalig art. 393), werd afgeschaft bij wet van 31 maart 1987.
Het strafrecht biedt daarentegen wel een bijzondere bescherming (wet van 15 oktober
2018 – zie nr. 374). Bovendien zijn de in het burgerlijk recht gehanteerde criteria om als
persoon erkend te worden (nrs. 39-40), niet noodzakelijk van toepassing in het strafrecht:
voor de toepasselijkheid van sommige misdrijven wordt tevens als persoon beschouwd
de levende doch niet-levensvatbare vrucht, of nog, de nog niet geboren vrucht gedurende
de gehele tijd dat de bevalling duurt (Sw., art. 396, 418-419 en 422*bis*; Cass. 11 februari
1987, *Arr. Cass.* 1986-87, 780).

43. Art. 2.1 EVRM stelt dat het recht van eenieder [Fr. “*toute personne*”] op het leven
wordt beschermd door de wet en dat niemand opzettelijk van het leven mag worden be-
roofd. In de zaak-*Vo t/ Frankrijk* oordeelde het Europese Hof voor de Rechten van de Mens
dat het noch wenselijk noch mogelijk was om *in abstracto* te antwoorden op de vraag
of een nog niet geboren kind een ‘persoon’ is in de zin van art. 2 EVRM (8 juli 2004,
§ 85 – *in dezelfde zin*: beslissing aangaande de ontvankelijkheid d.d. 6 januari 2005 in de
zaak-*Adelaide t/ Frankrijk*; *A., B. en C. t/Ierland*, 16 december 2010; *Şentürk t/Turkije*,
9 april 2013, § 107-109).

44. In tegenstelling tot de geboorte is het feit van de verwekking niet voor uiterlijke
waarneming vatbaar. Daarom heeft de wetgever een wettelijk vermoeden
aangaande het ogenblik van de verwekking vooropgesteld. Hiertoe heeft hij een
minimale en een maximale duur van de zwangerschap vooropgesteld, zodanig
dat de periode tussen deze twee uitersten het wettelijk tijdvak van verwekking

uitmaakt. Elk kind wordt vermoed te zijn verwekt in het tijdvak van de 300^e tot en met de 180^e dag vóór de geboortedag. Het gaat hier om een weerlegbaar vermoeden: het bewijs mag geleverd worden dat een zwangerschap meer dan 300 dagen resp. minder dan 180 dagen heeft geduurd. Het wettelijke vermoeden houdt dus geen tijdstip van verwekking in, maar een periode van 121 dagen. Dit vermoeden wordt dan ook aangevuld door een tweede vermoeden dat de verwekking kan hebben plaatsgehad op elk willekeurig tijdstip binnenin het wettelijke tijdvak van verwekking, naar vrije keuze van het betrokken kind (vermoeden *Omni meliore momento*). Dit houdt in dat elk feit dat van aard is om aan een nog niet geboren kind rechten te verschaffen, hem ten goede komt voorzover het zich heeft voorgedaan gedurende deze periode van 121 dagen. Elke persoon heeft dus het recht om het exacte ogenblik van zijn eigen verwekking te situeren op elk willekeurig ogenblik binnen het wettelijke tijdvak van verwekking, volgens wat hem het gunstigst is. Ook hier gaat het evenwel om een vermoeden *juris tantum*.

De wetgever heeft beide vermoedens aangaande de verwekking geformuleerd in het afstammingsrecht (art. 326). Beide vermoedens hebben evenwel een algemene draagwijdte, en kunnen dus ook in andere materies worden ingeroepen (bv. inzake schenkingen en testamenten).

B. Beëindiging

45. De natuurlijke persoonlijkheid eindigt met de dood.

Door het overlijden gaan de rechten (en plichten) van de betrokkene teniet.

46. Een persoon die overlijdt ten gevolge van euthanasie toegepast onder de voorwaarden van de Euthanasiewet (zie nrs. 345 e.v.), wordt geacht een natuurlijke dood te zijn gestorven wat betreft de uitvoering van de overeenkomsten waarbij hij partij was (met name de verzekeringsovereenkomsten) (art. 15 Euth.W.).

47. De verdwijning van de persoonlijkheid door de dood neemt nochtans niet weg dat bepaalde *gevolgen* van de wilsuiting die door de *deculus* tijdens zijn leven gedaan is, uitwerking hebben na zijn dood; aldus erkent ons recht de geldigheid van het testament en van andere laatste wilsbeschikkingen.

48. Uitzonderlijk is het ook toegelaten postuum rechtshandelingen te stellen die de – uitgedoofde – persoonlijkheid van de overledene nog wijzigen; de wet laat dit alleen toe in bepaalde gevallen waarin dit van belang is voor derden.

Toepassingen:

- de erkenning van een overleden kind is mogelijk, doch enkel als het zelf afstammelingen heeft nagelaten, of anders binnen het jaar na zijn geboorte (art. 328, § 3, 1ste lid);

- het vaderschap van de echtgenoot kan betwist worden na de dood van de echtgenoot en na de dood van het kind;
- onderzoek naar het (mee)moederschap/vaderschap is mogelijk na het overlijden van de beweerde (mee)moeder/vader (art. 332^{quater}, 1ste lid);
- faillietverklaring is mogelijk tot zes maanden na het overlijden van de persoon die overleden is nadat hij op duurzame wijze had opgehouden te betalen en wiens krediet geschokt was (art. XX. 99 WER);
- de adoptieprocedure kan worden voortgezet na het overlijden van de kandidaat-adoptant (art. 1231-20 Ger.W.), niet echter na het overlijden van de kandidaat-adoptandus (zie nrs. 997 en 1007).

49. De wet geeft geen definitie van (het ogenblik van) de dood. Gezien de verregaande gevolgen voor de betrokkene, moet het begrip overlijden in het recht zeer restrictief worden gehanteerd. Indien er ook maar enig ‘teken van leven’ is, kan niet van overlijden in juridische zin worden gesproken, ook al zijn voor de mens vitale functies blijvend verloren gegaan en al geschiedt het instandhouden van dit leven kunstmatig; slechts indien *alle* functies nodig voor de handhaving van het menselijke leven volledig en onomkeerbaar uitgevallen zijn, komt er een einde aan de persoonlijkheid (Pol. Hasselt 30 juni 1986, *T. Vred.* 1988, 253). Aldus behoudt iemand die jarenlang in *coma vigilis* vertoeft in een ziekenhuis en kunstmatig in leven wordt gehouden, al die tijd de persoonlijkheid.

Zelfs inzake orgaanuitneming *ex mortuo*, waar het probleem van de vaststelling van het tijdstip van de dood bijzonder acuut is, geeft de wet geen definitie van de dood. In de wet wordt alleen een procedure bepaald tot overlijdensvaststelling, die beoogt maximale waarborgen op het stuk van competentie en onpartijdigheid te bieden: het overlijden van de donor moet worden vastgesteld door een college van drie artsen, met uitsluiting van de artsen die de receptor behandelen of die de uitneming of de transplantatie zullen verrichten, en dezen moeten zich hierbij laten leiden door de jongste stand van de wetenschap (art. 11 Organtransplantatiewet – zie nr. 440).

50. Indien de volgorde waarin twee of meer personen zijn overleden, niet kan worden bepaald, bv. doordat zij bij eenzelfde ramp zijn verongelukt, stelt de wet een vermoeden van gelijktijdig overlijden voorop (art. 721, bij wet van 19 september 1977 gewijzigd overeenkomstig de Benelux-overeenkomst inzake commorientes). Deze bepaling wordt slechts uitdrukkelijk geformuleerd inzake de wettelijke en de testamentaire erfopvolging, maar verwoordt in feite een algemene regel.

PUELINCKX-COENE, M. en PERRICK, S., “De Benelux-overeenkomst van 29 december 1972 of de nieuwe commorientenregel”, *TPR* 1978, 43-65.

HOOFDSTUK II. DE STAAT VAN DE PERSOON

§ 1. ALGEMEEN

SWENNEN, F., “Bedenkingen bij het rechtsbegrip ‘staat van de persoon’ “ in *Met rede ontleed, de rede ontleed. Opstellen aangeboden aan Fons Heyvaert ter gelegenheid van zijn vijftenzestigste verjaardag*, Gent, Mys & Breesch, 2002, p. 59-76.

A. Begripsbepaling

51. De staat van de persoon (*° status*) is het geheel van bepaalde hoedanigheden van een persoon die zijn juridische toestand (rechtspositie) in de maatschappij en in de familie bepalen, en die hem onderscheiden van de andere personen wat het bezit en de uitoefening van bepaalde rechten betreft (art. 6, § 2). De staat van een persoon laat aldus toe zijn bekwaamheid te bepalen.

Het gaat hier om een technische en complexe notie, die in feite zeer verscheidene kenmerken van een persoon groepeert.

Het nut van de notie bestaat er in dat de elementen die zij groepeert, aan bepaalde gemeenschappelijke regels onderworpen zijn.

52. Volgende elementen van de staat van de persoon worden onderscheiden:

1° staat in de maatschappij (*status civitatis*): al dan niet de Belgische nationaliteit hebben; een vreemde nationaliteit hebben, staatloos zijn, erkend politiek vluchteling zijn;

2° staat in de familie (*status familiae*):

- toestand op het vlak van de *afstamming*: kind resp. ouder zijn; een (verdere) band van verwantschap of van aanverwantschap hebben met een ander persoon; een gewone afstammingsband hebben resp. een adoptieve afstammingsband; al dan niet de staat hebben van in overspel verwekt kind;
- toestand op het vlak van het *huwelijk*: vrijgezel (vrijgezellin), gehuwd, weduwnaar (weduwe), uit de echt gescheiden of van tafel en bed gescheiden zijn;

3° staat als enkeling:

- *fysieke* elementen: het al dan niet in leven zijn, een bepaald geslacht hebben, een bepaalde leeftijd hebben;
- *psychische* elementen: het gezond van geest zijn resp. het in de onmogelijkheid verkeren zijn wil te kennen te geven; het al dan niet, op grond van geestesgestoordheid, onder een bijzonder beschermingsstatuut geplaatst zijn;

- *civielrechtelijke* elementen, die tot identificering van de persoon dienen: de naam en de voornaam, en de adellijke titel; de woonplaats en de verblijfplaats.

In onze maatschappij hebben ras, godsdienstige en filosofische opvatting en maatschappelijke stand van een persoon geen rechtsgevolgen. Deze elementen behoren derhalve niet tot de staat van de persoon.

53. Zoals gezegd is de staat van de persoon geen alomvattend begrip dat alle juridisch relevante kenmerken van een persoon zou omvatten. Talrijke kenmerken van de persoon die nochtans evenzeer zijn rechtstoestand mede beïnvloeden, zoals het behoren tot een bepaalde gereguleerde beroepsgroep, werknemer of werkgever zijn, handelaar zijn, een bepaalde vermogens- of inkomsttoestand hebben, enz., worden niet tot de staat van de persoon gerekend, omdat de bepalingen die deze materies beheersen niet beantwoorden aan de voor de staat van de persoon gemeenschappelijke regels.

B. Verkrijging van de staat

54. De verkrijging van de onderscheiden elementen van de staat gebeurt overeenkomstig de wettelijke bepalingen terzake.

De wet stelt de verkrijging afhankelijk:

- van rechtsfeiten (bv. de verwekking, de geboorte, het overlijden, de aantasting van de geestesvermogens, ...);
- van materiële rechtshandelingen (bv. huwelijk, erkenning);
- van gerechtelijke uitspraken gewezen op een rechtsvordering (bv. vonnis van echtscheiding, vonnis van adoptie, vonnis van (gerechtelijke) ontvoogding, ...);
- van een wet (in louter formele zin): de naturalisatie.

C. Kenmerken van de staat

55. Aan de onderscheiden elementen van de staat van de persoon is een aantal karakteristieke gemeenschappelijk. Deze vloeien voort uit het feit dat de staat van de persoon de openbare orde aanbelangt in de zin dat deze materie behoort tot de juridische grondslagen waarop de economische en morele orde van de maatschappij rust.

1. De staat is niet vatbaar voor autonome wijziging

56. De verkrijging en het verlies van de onderscheiden elementen van de staat van de persoon gebeuren uitsluitend overeenkomstig de strikte regels die door de wet (uitzonderlijk door de rechtspraak) bepaald zijn. De staat van de persoon is niet vatbaar voor wijziging op basis van een autonome wilsuiting door de betrok-

kenen, buiten de door de wet voorgeschreven vereisten en pleegvormen (bv. als man kun je niet beslissen dat je voortaan vrouw zal zijn; als gehuwde kun je niet beslissen dat je voortaan opnieuw ongehuwd zal zijn). Aldus wordt de *stabiliteit* van de staat in de hand gewerkt, wat vereist is omdat elke derde zich van de rechts-toestand van de betrokken persoon moet kunnen vergewissen.

Deze vastheid van de staat van de persoon brengt ook mee dat in bepaalde gevallen een persoon een element van staat bezit dat, hoewel het niet in overeenstemming is met de feiten, niet vatbaar is voor wijziging (bv. juridisch vader zijn van een kind met wie er geen genetische band bestaat zonder dat dit vaderschap nog voor betwisting vatbaar is).

2. *De staat is onbeschikbaar*

57. De staat van de persoon is een zaak die niet in de handel is, hetgeen inhoudt dat men er niet over kan beschikken door middel van een overeenkomst, noch door middel van afstand (art. 1128). De elementen van de staat van de persoon kunnen niet in het rechtsverkeer worden opgenomen. Met betrekking tot de staat van de persoon is er ook geen plaats voor bemiddeling.

Elke overeenkomst, dading of afstand die tot voorwerp of tot oogmerk zou hebben een element van de staat te wijzigen, is op zich nietig.

Het voorgaande neemt evenwel niet weg dat in welbepaalde gevallen de wet zelf aan de individuen toelaat om een overeenkomst te sluiten waarbij een bepaald element van de staat wordt gewijzigd; de uitwerking van dergelijke overeenkomst is door de wet onderworpen aan een gerechtelijke uitspraak en/of aan plechtige vormvoorschriften (bv. aangaan van een huwelijk, overeenkomst tot echtscheiding door onderlinge toestemming).

58. De onbeschikbaarheid van de staat van de persoon strekt zich niet noodzakelijk uit tot alle *rechten* en *verplichtingen* die uit een bepaald element van de staat voortvloeien. Aldus sluit zij niet uit dat, in welbepaalde gevallen, over rechten met een louter vermogensrechtelijk karakter, beschikt wordt.

Voorbeelden:

- erfrecht (gevolg van huwelijk en verwantschap): men mag afstand doen van de nalatenschap die men op basis van zijn wettelijk erfrecht heeft verkregen;
- onderhoudsuitkering (gevolg van huwelijk, verwantschap en aanverwantschap): is in bepaalde gevallen vatbaar voor beschikking, dading en afstand (zie nrs. 2101 en 2134-2135);
- ouderlijk vruchtgenot (gevolg van afstamming en adoptie): afstand door de ouder van het vruchtgenot dat hij uitoefent over welbepaalde goederen van zijn kind is rechtsgeldig (zie ook nr. 1186).

3. *De staat is universeel tegenstelbaar*

59. De staat van de persoon is aan iedereen tegenstelbaar, zowel aan andere personen als aan overheidsinstanties. Ook zonder contractuele afspraak moeten de aan de staat verbonden rechtsgevolgen door de andere deelnemers aan het rechtsverkeer worden gerespecteerd. Met het oog daarop zorgt de overheid er voor dat de elementen van de staat van de persoon en de veranderingen die er worden in aangebracht gemakkelijk kenbaar zijn voor derden.

4. *De staat is niet voor verjaring vatbaar*

60. Het verloop van een zekere tijdsduur, hoe lang ook, kan op zich geen wijziging aanbrengen aan de staat van de persoon: men kan geen staat verwerven of verliezen door geruime tijd bepaalde rechten en/of verplichtingen die ermee verbonden zijn, al dan niet uit te oefenen.

Bv.: men kan de staat van gehuwde onmogelijk verliezen door jarenlang t.a.v. zijn mede-echtgenoot als een vreemde te leven; evenmin kan men de staat van gehuwde verkrijgen door jarenlang als koppel samen te leven als ware men gehuwd.

Het voorgaande neemt niet weg dat verscheidene elementen van de staat van de persoon vatbaar zijn voor bezit, en dat de wet in bepaalde gevallen aan dit bezit van staat rechtsgevolgen verbindt. Doch in de regel heeft dit bezit van staat slechts een proces- en bewijsfunctie, en vormt het geen autonome grondslag voor het verwerven of het verliezen van een bepaald element van de staat (zie nrs. 84-89).

5. *De staat is enkelvoudig*

61. Een persoon kan niet gelijktijdig m.b.t. een welbepaald element van zijn staat twee verschillende hoedanigheden hebben: de onderscheiden elementen van de staat van de persoon kan men slechts enkelvoudig bezitten.

Bv.: men kan niet gelijktijdig gehuwd en vrijgezel zijn, kind zijn van moeder X en van moeder Y (afgezien van de adoptieve afstammingsband en abstractie makend van het meemoederschap), man en vrouw, minderjarig en meerderjarig, enz. Zelfs op het vlak van de nationaliteit geldt de regel van de ondeelbaarheid; bipatridie is weliswaar mogelijk, doch in de regel wordt een Belg die tevens een vreemde nationaliteit heeft, voor de Belgische rechtsorde uitsluitend voor Belg gehouden: men kan niet tegelijk voor Belg en voor vreemdeling gehouden worden (zie art. 3, § 2, 1° WIPR).

D. *Vorderingen van staat*

1. *Begripsbepaling*

62. Zoals elke rechtstoestand is ook de staat van de persoon beschermd door rechtsvorderingen.